

MIOKARD INFARKTI

Muxtarova Nargiza Tohirova

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

Annotatsiya : Ushbu maqola Miokard infarkti kasalligi kelib chiqish sabablari , klinikasi davolash, bu kasallikda zamonaviy davolash usullarini qo'llash , zamonaviy texnikalardan foydalanishga muljallangan .

Kalit so'zlar: infarkti, yurak kasalliklari, yurak eshimik kasalliklari, streslar.

Abstract: This article is intended to describe the causes of myocardial infarction, its clinical treatment, the use of modern methods of treatment in this disease, and the use of modern techniques.

Key words: heart attack, heart disease, ischemic heart disease, stress

Ushbu holat ko'p miqdordagi yurak hujayralarinig o'limiga (nekroziga) olib keladi. Yurakning ishi buziladi, natijada umumiy tananing qon ta'minoti tizimi zarar ko'radi. Bu to'qimalar va organlarda o'tkir ravishda kislorod yetishmasligiga, bo'g'ilishga, miyadagi disfunktsiyaga va og'ir holatlarda yurak toxtab qolishga olib keladi. Miyokard infarkti yurakda qaytarilmas o'zgarishlarni keltirib chiqaradigan xavfli kasallikdir. Kasallik asosan 50 yoshdan oshgan odamlarda uchraydi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, umuman olganda, 65 yoshdan oshgan odamlarning taxminan 60 foizi yurak xurujiga uchragan. Shunga qaramay, yosh odamlar kasallik xavfi ostida. Miyokard infarktining birinchi shubhasi va alomatlari namoyon bo'lganda, inson hayotiga tahdid soladigan holatni bartaraf etish uchun darhol tez yordam chaqirish kerak.

Infarktdan oldingi holat. Bemorlarning taxminan 45 foizida kuzatiladi, qolganlarida kasallik to'satdan boshlanadi. Ushbu davrda ko'krak qafasi chap soxasida kuchli og'riq bilan kechadigan stenokardiya takroriy xurujlari bilan tavsiflanadi. Umumiy holat o'zgaradi-psixo-emotsional fon pasayadi, zaiflik va qo'rquv hissi paydo bo'ladi. Angina xurujlarini engillashtiradigan dorilar ushbu bosqichda samaradorligini pasaytiradi. Yurak xurujining eng o'tkir bosqichi. Yarim soatdan bir necha soatgacha davom etishi mumkin. Bemor ko'krak qafasi orqasida kuchli og'riq , bosim og'rig'ini boshdan kechiradi, bu tananing chap yarmiga (qo'l, bilak va elka, kurak, interkapular mintaqa, elka suyagi, son) tarqaladi. Og'riq bir necha daqiqada eng yuqori darajaga etadi,bu to'lqinlarda bir soat yoki undan ko'proq davom etadi. O'tkir davr. 2 kungacha saqlanadi. 10 kungacha yoki undan ko'proq vaqt davomida takrorlanish bo'lishi mumkin. Ushbu bosqichda odatda bosim og'rig'i susayadi. Yurak ritmining buzilishi, qon bosimining pasayishi davom etadi. Agar kuchli og'rig' pasaymasa, bu yurak xurujining uzoq davom etishini yoki yurakning seroz membranasining yallig'lanishi (epistenokardik perikardit) ko'rinishidagi asoratni ko'rsatadi. O'tkir osti davr. U bir oygacha davom etishi mumkin va tana holatining umumiy yaxshilanishi, tana haroratining normallashishi, nafas olish va yurak ritmining tiklanishi bilan tavsiflanadi.

Kasalikning oldini olish chora tadbirlari

Jismoniy faollikni etarli darajada ushlab turish. Harakatchan turmush tarzini olib borish juda muhim, bunda yurak mushagi etarli darajada chiniqadi va jismoniy mashqlar bilan shug'ullanadi.

Yomon odatlardan (alkogol va tamaki) voz kechish. Tamaki va alkogol ko'rinishidagi zararli narsalarga haddan tashqari ishtiyoq qon tomirlarining torayishi va tromblar tiqilib qolishiga, tananing toksinlar bilan to`lib borishga sabab bo`ladi , bu esa yurak ishiga salbiy ta'sir qiladi.

Sog'lom ovqatlanish. Ratsiondan yog'li va achchiq moddalarni chiqarib tashlash va ko'p miqdorda protein, xom sabzavot va mevalarni iste'mol qilish kerak.

Muntazam kardiolog maslahati. 40 yoshdan keyin muntazam ravishda tibbiy ko'rirkdan o'tish tavsiya etiladi, shu jumladan EKG tekshiruvlari.

Miokard infarktini shifoxonada davolash uchta asosiy muammoni hal qiladi.

- Birinchisi, mushak to'qimalarining nekrozidan kelib chiqadigan og'riqni yo'qotishdir.

- Ikkinchisi - antikoagulyant preparatlar va trombolitiklarni kiritish orqali nekroz zonasini cheklash.

- Uchinchisi - maxsus dorilar yordamida og'ir asoratlar (o'tkir yurak etishmovchiligi, aritmiya va boshqalar) rivojlanishining oldini olish.

O'z vaqtida tibbiy yordam ko'rsatilmaganda yoki uyda miyokard infarktini xalq davolanish usullari bilan davolashga harakat qilganda, asoratlar xavfi sezilarli darajada oshadi va hatto o'limga olib keladi.

Ba'zi sa'y-harakatlar bilan har bir kishi bunday jiddiy kasallikning rivojlanish xavfini sezilarli darajada kamaytirishi mumkin. Miyokard infarktining oldini olish choralarji juda oddiy: siz dietada yog'li ovqatlar va qizarib pishgan ovqatlar miqdorini cheklappingiz, chekishni to'xtatishingiz va spirtli ichimliklar miqdorini kamaytirishingiz, xolesterin va qon shakarini nazorat qilishingiz kerak. Mumkin va muntazam bo'lishi kerak bo'lgan jismoniy faoliyat haqida unutmasligimiz kerak. Bundan tashqari, jismoniy va hissiy jihatdan ortiqcha stressdan qochish kerak. Keksalikkacha salomatlikni saqlash butunlay o'z qo'limizda.

Miokard infarkti quyidagi davrlarni o'z ichiga oladi: o'tkir davri, o'rtachao'tkirdavri, miokard infarktidan keyingi davr. Miokard infarktining o'tkir davrida og'riq kuchli bo'ladi. Taxekardiyakuzatiladi.Arterial qon bosim kasallikning ilk kunida biroz ko'tariladi, keyin pasayadi. Yuraktonlaribo'g'iq eshitiladi. Ba'zan tana haroratining 37-38C gacha ko'tarilishi kuzatiladi. O'rtacha o'tkir davri bir haftadan 30 kungacha davometadi. Bemorningahvoliyaxshilana boshlaydi, qon bosimi me'yorida bo'ladi. Ba'zan stenokardiya xurujlari kuzatiladi. Miokard infarktidan keying davr 1 oydan 3 oygacha davometadi va bemorningbarchako'rsatkichlari (puls, qon bosim, stenokardiya) me'yorlashadi.